

11 ŠKOLA POD FAROU čp. 2

Škola byla zbudována pod farou v roce 1604. Byl to malý dřevěný přízemní domeček. Ke škole náležely přífařené obce a byla závislá na církevní správě. V roce 1774 byla zavedena povinná školní docházka. Původní budova byla několikrát přestavována, trvale nepostačovala skutečným potřebám a počtu žáků. Prudký rozvoj průmyslu v 2. polovině 19. století přivedl do města velký počet obyvatel. Stará škola dávno nestačila, bylo nutné vystavět novou. Roku 1876 byla stará škola zbourána a na stejném místě postavena nová Divčí škola. Dokončena byla o dva roky později.

12 ZÁKLADNÍ ŠKOLA BRATŘÍ ČAPKŮ (BLAHOVKA) čp. 274

Významným pokrokem ve školství bylo postavení nové školní budovy na Blahovce. Byla určena pro obecnou a měšťanskou školu chlapeckou. Slavnostně otevřena byla roku 1891. Brzy byla i tato škola přeplněna a v samém sousedství byla přistavěna další budova. V letech 1892–1901 navštěvovali zdejší školu Josef a Karel Čapkovi. Po nich od roku 1990 škola nese své jméno.

13 ZÁKLADNÍ ŠKOLA ÚPICE-LÁNY čp. 793

Po vzniku samostatné republiky se opakovala situace s nedostatkem míst pro žáky. Po dlouhých jednáních především o finančních prostředcích bylo se stavbou 17. 9. 1930 konečně započato. Slavnostního otevření se dočkala 1. září 1932 a nesla název Masarykova škola. V době II. světové války budovu zabrali Němci a při útěku v roce 1945 zničili veškeré zařízení. Přes léto bylo vše opraveno. Škola od té doby slouží výuce dodnes.

14 MĚSTSKÉ GYMNÁZIUM A SOŠ ÚPICE čp. 812

Na tehdejší dobu moderní budova byla postavena v roce 1933 jako Živnostenská škola. Soustředěna zde byla výuka živnostenských oborů. Od roku 1948 škola vyučovala strojírenské obory, v roce 1953 zde byla otevřena střední průmyslová škola hornická.

ČAPKOVA VILA čp. 265

Dům v roce 1890 postavil stavitel Josef Rejsek pro rodinu lékaře MUDr. Antonína Čapka. Zde zároveň provozoval svou lékařskou praxi. V tomto domě prožily své dětství jeho děti – Helenka, Josef a nejmladší Karel, později slavný spisovatel. V roce 1907 dům prodali úpickým továrníkovi Richardu Morawetzovi a odstěhovali se do Prahy. Morawetz interiér vily zrekonstruoval do podoby, která částečně přetrvala dodnes, a po nějaký čas zde bydlel. Během minulého režimu v roce 1959 byla krásná Čapkova zahrada zničena – stromy vykáčeny, pozemek zavezen a na místě vzniklo autobusové nádraží. V současné době je vlastníkem vily Ministerstvo vnitra a sídlí zde služebna Policie České republiky.

MĚSTSKÝ ÚŘAD čp. 624

Na počátku 20. let minulého století bylo rozhodnuto o stavbě Obecního a sousedního Okresního domu. Zhotovení plánů a rozpočtů bylo svěřeno architektu Aloisi Mezerovi. Do výklenku při hlavním vchodu Obecního domu s číslem 624 byl do zdi v červnu 1923 vložen pamětní list. Arch. Ladislav Machoň dohlížel na provedení stavby, pražský umělec Karel Dvořák je autorem soch znázorňujících Válku a Mír, heraldický znak města ve štítu je dílem prof. J. Štípla. V budově sídlí do dnešní doby městský úřad.

STARÁ RADNICE čp. 30 (Městské muzeum a galerie J. W. Mezerové)

Původní stavba z roku 1678 byla vystavěna jako jednopatrová radnice. Vzhled se postupně měnil. Věž byla vystavěna v roce 1752, do dnešní podoby přestavěna v roce 1957. Městské muzeum sídlilo v budově od svého vzniku v roce 1933, celou ji pak získalo v letech 1961–62. Dnes je zde kromě výstav přístupná mj. galerie akademické malířky J. W. Mezerové a expozice věnovaná rodině Čapkově..

MĚSTSKÁ SPOŘITELNA čp. 800

Nová budova Městské spořitelny byla postavena v roce 1933 podle projektu Ing. J. Freiwalda-Böhma, stavbu provedla firma Mádlík a Včelák z Hradce Králové. V průčelí budovy napravo stojí socha alegorie „Práce“ – dělník s ozubeným kolem a tkalcovským člunkem v levé ruce. Vlevo je socha alegorie „Spořivosti“ – žena s klasy a kasičkou s reliéfem včely v levé ruce. Dnes sídlí v budově Česká spořitelna, a.s.

1 DŘEVĚNKA čp. 92

Roubená jednopatrová budova je jednou z nejstarších dochovaných dřevěných staveb ve střední Evropě. V gruntovních knihách z roku 1559 je zápis o majiteli Krystofu Nypplovi. Do dnešní podoby přestavěl Dřevěnku Jiří Matějka mezi lety 1610–1611. Sídli zde oblíbená hospoda, kterou otevřelo v roce 1735 město. Rodina Kuťáková, poslední majitelé objektu, dům koupila r. 1879 a nepřetržitě provozovala hostinskou činnost do 90. let 20. století. V současné době je majitelem město Úpice. V roce 2010 byl zchátralý objekt vyhlášen národní kulturní památkou a následně s podporou veřejných zdrojů zachráněn. Dřevěnka prošla kompletní rekonstrukcí v celkové hodnotě 19 380 000 Kč. V současné době je zde umístěna etnografická expozice zachycující život a dílo našich předků a je místem konání výstav, společenských akcí a přednášek.

2 DŮM U JOHANESŮ čp. 34

Název domu čp. 34 na náměstí je snad spjat s Johanem Nyklíčkem, který byl jeho majitelem od roku 1791. První zmínky o tomto objektu můžeme určit do roku 1594, jednalo se o stavbu dřevěnou, mnohé změny nastaly v průběhu staletí, ale podnes září nápis U Johannesů. S domem je spjata pověst o sirotkovi Růžence, která po mnohém utrpení ze strany paní domu objevila tajnou chodbu. Vedla až na Závody k jejímu milému. Ve sklepech je uchovaná valená klenba z pískovcových kvádrů. Skrývá sklep tajemství dnešních neodhalených.

3 DŮM S POŠTÁCKOU POHÁDKOU čp. 36

Karel Čapek umístil děj známé pohádky do domu, ve kterém v letech 1900–1930 sídlil poštovní úřad. Zde Kolbaba razítkoval dopisy a skřítky pobíhali mezi dopisy a balíčky. Dlouhá léta byl majitelem domu číslo 36 úpický starosta Emanuel Červený a sídlila zde Občanská záložna. Od roku 1950 do 1994 zde měl stálou scénu úpický loutkářský soubor.

4 KAPLE SV. LUDMILY

Neorománská kaple stojí na úpickém hřbitově. Na přání Ed. Pelhřimovského byla hřbitovní kaple zasvěcena ke cti sv. Ludmily a 5. 7. 1891 vysvěcena. Oltář zhotovil řezbář Petr Bušek ze Sychrova u Turnova, zvonce na stěnu a malý acordeon k oltáři V. Červený z Hradce Králové, malba provedena Rafaelem Jörkou, malířem v Úpici. Výbor Občanské záložny opatřil do kaple varhany od Josefa Andrysa z Náchoda a kůr zřídil stavitel Josef Rejsek z Úpice.

5 KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO

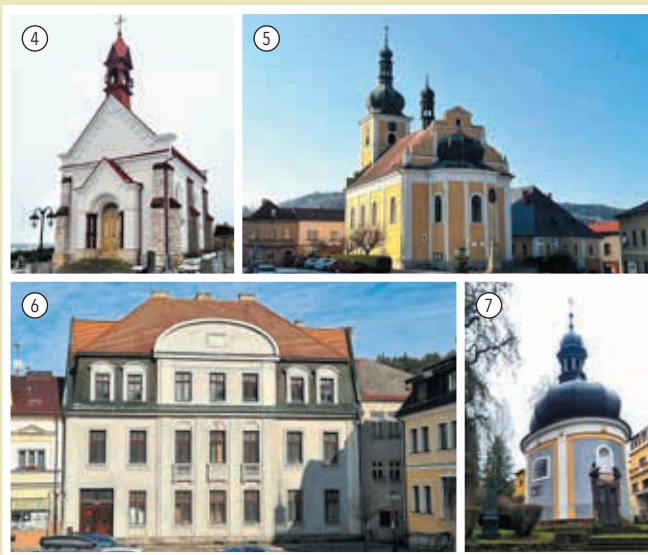
Kostel v Úpici, doložený k roku 1358/1359, býval po staletí dřevěný. Po posledním z řady požárů byl v letech 1698–1703 znovu od základů i s věží postaven broumovským stavitelům Jiřím Schottem, a v neděli 18. října 1705 od královéhradeckého biskupa Tobiáše Beckera vysvěcen. Na stavbu bylo vydáno 4 804 zlatých a další zlatky byly potřeba na vybavení kostela. Oltářní obraz sv. Jakuba namaloval roku 1730 Petr Brandl za 170 zlatých.

6 MORAWETZOVA VILA čp. 11

Ludvík Morawetz, úpický továrník, zakoupil na náměstí staré dřevěné domky č. 11 a 12. Nechal je zbourat a na jejich místech v roce 1886 postavil jednopatrovou vilu. Jeho nejstarší syn Moritz v roce 1900 dal dům opět zbourat a nechal zde vystavět novou dvoupatrovou reprezentativní vilu. Při návštěvě města Úpice ve vile přenocoval 11. července 1926 prezident republiky T. G. Masaryk. Poslední majitelkou vily z potomků Morawetzů byla Helena Street, dcera Moritze Morawetze. V současné době je vila v soukromých rukou.

7 KAPLE SV. MICHAELA

Kapli sv. Archanděla Michaela nechal na svoje náklady postavit v letech 1698–1699 Martin Benedikt Hůlek, který je rovněž v hrobce uvnitř kaple pochován. K vysvěcení kaple došlo až v roce 1705. Před kaplí se rozkládal v roce 1698 nově založený hřbitov, který zde setrval až do roku 1887.

8 OBERLÄNDEROVA VILA čp. 133

Dům byl v letech 1867 až 1876 sídlem rodiny úpického továrníka Moritze Jakoba Oberländera. Jeho syn Filip byl vášnivým lovcem, cestovatelem a také spisovatelem. V roce 1910 Filipovi udělil císař František Josef I. šlechtický titul. Filip tragicky zahynul v roce 1911 udupán buvolem v Jižním Súdáně. Druhý syn Fridrich (Bedřich) Oberländer nechal v roce 1922 přestavět dům do dnešní podoby. Jeho syna Maxe v této vile často navštěvovala herečka Adina Mandlová, neboť ji s ním pojilo důvěrné přátelství. Dnes ve vile sídlí Sportovní a turistické centrum Jestřebích hor a Loutkové divadlo Klubu loutkářů Úpice, z. s.

9 BUXBAUMOVA VILA čp. 351

Vilu si pro sebe postavil továrník Kohorn. V roce 1929 od něho vilu odkoupil úpický továrník Eugen Buxbaum a s pomocí architekta profesora Heinricha Fanty z Brna nechal v roce 1932 vilu přestavět do současné podoby. Buxbaumovi zde žili i se svými dvěma dcerami, starší Anne Marií a mladší Hanou Eugenií. Rodina v roce 1939 utekla před německou okupací z Československa a usídlila se v USA. Nyní je v objektu domu umístěna úpická Základní umělecká škola. Po restituci se Anne Marie Buxton (Buxbaumová) z Philadelphie vzdala dědičných práv a v roce 2007 věnovala vilu i se zahradou městu Úpice. Od té doby nese vila název ZUŠ Anne Marie Buxton.

10 HUSŮV SBOR CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ čp. 644

Projekt je dílem místního stavitele Františka Hanuše, stavbu provedla firma Jaroslava Budínského. Stavba sboru si vyžádala 850 000 korun a velký počet hodin odpracovaných příslušníky církve zdarma. V neděli 9. 8. 1925 byl sbor odevzdán k bohoslužebným účelům náboženské obci církve československé husitské.

